

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ

Освітньо-наукова програма

підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» «Психологія праці та психологічний супровід освіти дорослих» / «Work Psychology and psychological support adult education»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни: «Сучасні технології в освіті»

Викладач: Соломаха Світлана Олександрівна – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу змісту і технологій педагогічної освіти

Профіль викладача: <http://ipood.com.ua/data/Portfolio/Solomacha.pd>

Контактний телефон: 066 185 87 91

E-mail: solomaha_sv@ukr.net

Сторінка дисципліни: <http://ipood.com.ua/phd-053/>

Консультації очні: Очні консультації: за попередньою домовленістю Понеділок та четвер з 14.00 до 15.00

Онлайн-консультації: Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю Viber (+38066 185 87 91) в робочі дні з 9.30 до 17.30

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Сучасні технології в освіті» враховує систематизований комплекс головних закономірностей організації діяльності в освіті дорослих: той, хто навчається, відіграє провідну роль в організації процесу власного навчання; визначає мету, зміст, форми і методи, засоби і джерела навчання; тоді як той, хто навчає, виступає в ролі консультанта, експерта з технології навчання, надає допомогу в організації процесу навчання тому, хто навчається. Викладання дисципліни будуються на діалогічній стратегії спілкування викладача з слухачами, що орієнтує тих, хто навчається, на пошук ціннісних смислів у процесі спільної творчої діяльності, коли педагог виступає в ролі помічника – консультанта, який забезпечує рівень інформаційних можливостей самостійного пошуку слухачів, здійснює корекцію і контроль набутих знань, умінь, навичок. Застосування психологами-викладачами сучасних інноваційних технологій відкриває широкі перспективи і нові можливості в освітньому процесі, дозволяє використовувати величезний об'єм інформації для досягнення мети у практичній викладацькій діяльності, доповнюючи знання власним ціннісним смислом. З метою удосконалення методичних знань, умінь і навичок організації педагогічної дії здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» передбачено опанування нормативного курсу «Сучасні технології в освіті».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Сутність і особливості сучасних освітніх технологій.
2. Структура та зміст інноваційних освітніх технологій.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Сучасні технології в освіті» є розкриття психолого-педагогічного потенціалу інноваційних освітніх технологій, а також формування у слухачів навичок ефективного їх використання у викладацькій діяльності для дорослих.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасні технології в освіті» є формування наступних компетентностей:

Загальних компетентностей:

- **ЗК-4.** Здатність до генерації нових наукових ідей, розробки інноваційних способів професійної діяльності.
- **ЗК-5.** Здатність до діяльності в наукових та освітніх проектах.
- **ЗК-7.** Здатність до розуміння процесів освіти дорослих.

Професійних компетентностей:

- **ФК-6.** Здатність за допомогою ІКТ орієнтуватись в інформаційних ресурсах та використовувати їх для вирішення експериментальних і практичних завдань.
- **ФК-7.** Здатність створювати дослідницькі та освітні проекти у сфері освіти дорослих та її психологічного супроводу.
- **ФК-8.** Здатність до викладацької діяльності та психологічного супроводу освіти дорослих з використанням інноваційних форм, методів, прийомів роботи.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання курсу ґрунтується на ідеях, принципах, методологічних підходах післядипломної педагогічної освіти, яка є компонентом неперервної освіти і освіти дорослих, зокрема на андрагогічному, акмеологічному та компетентнісному підходах і пов'язаних з ними принципах на основі узагальнення педагогічного досвіду теоретичного і практичного використання сучасних педагогічних технологій в освіті. Формами і методами навчальної діяльності є лекції, семінари, практичні заняття. Передбачається самостійна (індивідуальна та групова) дослідницька діяльність, проведення практикуму, тренінгів, майстер-класів, педагогічної майстерні.

Під час сесії формат очний (*offline / Face to face*), у міжсесійний період - дистанційний (*online*).

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання дисципліни «Сучасні технології в освіті» можна вважати задовільними за умов досягнення слухачами **предметних результатів:**

- **ПРН 7.** Здатність діагностувати освітні потреби дорослих, проектувати та розробляти освітні технології та методи реалізації освітнього процесу з урахуванням вікових, культурологічних, професійно обумовлених особливостей різних категорій дорослих; здатність до створення сприятливого освітнього середовища.
- **ПРН 8.** Здатність ініціювати та створювати наукові та освітні проекти, розробляти та впроваджувати інноваційні засоби викладацької діяльності.

Форми і методи діагностики успішності навчання: виконання індивідуального завдання (тестові та творчі завдання; підготовка усного виступу і презентації; написання наукової статті, підготовки наукової доповіді); дискусії, колоквиум, тощо.

ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг – 30

Кількість годин: лекції – 2, практичні – 8

Вид заняття	Кількість годин
лекції	2
семінарські заняття / практичні / лабораторні	8
самостійна робота	20

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Обов'язкова / вибіркова
2020–2021рр.	II курс	3, 4	053 «Психологія»	1,0 / 30	2	Залік	Обов'язкова

ПРЕРЕКВІЗИТИ

Ефективність вивчення дисципліни «Сучасні технології в освіті» значно підвищиться, якщо здобувач зацікавлений у пошуку можливості для розвитку професійно значущих знань, умінь і навичок, способів мислення, інших особистісних якостей, а також способу їх використання задля самореалізації особистості як професіонала; має навички самостійної роботи з різними джерелами інформації й використання сучасних освітніх технологій у власній педагогічній діяльності; обізнаний із понятійним апаратом освітнього процесу, базовими методологічними і теоретичними засадами неперервної освіти і освіти дорослих, опанував на рівні магістратури дисципліну «Сучасні технології в освіті».

ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /ОБЛАДНАННЯ

У період сесії використовується медіапроектор; мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачами, відділом аспірантури, адміністрацією з приводу проведення занять та консультацій.

У міжсесійний період використовуємо комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з викладачами, відділом аспірантури, адміністрацією та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

ПОЛІТИКИ ДИСЦИПЛІНИ

При організації освітнього процесу в ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України майбутні доктори філософії, викладачі, адміністрація діють відповідно до: Положення про систему забезпечення якості освіти в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії та доктора наук; Положення про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії; Положення про політику академічної доброчесності; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність; Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці; Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості аспірантами.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Згідно з розкладом 3 години	МОДУЛЬ 1. <i>Сутність і особливості сучасних освітніх технологій.</i> Тема 1.1. Педагогічна технологія як система функціонування всіх компонентів освітнього процесу.	Лекція / Face to face або <i>Online</i>	Презентація, методичні рекомендації; наочність та засоби технічного забезпечення	№1; 11; 12; 13; 14.	2 години. Завдання 1. Розробіть план-сценарій обговорення вирішення педагогічної проблеми, обравши найбільш ефективні сучасні технології. Завдання 2. Здійсніть індивідуальний та груповий аналіз педагогічної ситуації через усвідомлення сутності проблемної ситуації, постановки навчальної проблеми, формулювання проблемного завдання.	Від 1 до 6 балів	Згідно з розкладом (жовтень)
Згідно з розкладом 3 години	МОДУЛЬ 1. <i>Сутність і особливості сучасних освітніх технологій.</i> Тема 1.2. Класифікація й основні якості сучасних педагогічних технологій	Семинарське заняття / Face to face або <i>Online</i>	Презентація; методичні рекомендації; методичні матеріали, що забезпечують виконання самостійної роботи слухачів; наочність та засоби технічного забезпечення..	№ 4; 6; 7; 12; 19; 20; 22.	2 години. Завдання 1. Визначте різні та спільні погляди на вирішення конкретної педагогічної ситуації. Завдання 2. Виявіть, які з сучасних технологій були найбільш ефективними у вирішенні проблеми. Завдання 3. Дайте опис за основними параметрами однієї із сучасних педагогічних технологій, яку Ви використовуєте у своїй педагогічній діяльності.	Від 1 до 8 балів	Згідно з розкладом (жовтень)
Згідно з розкладом 3 години	МОДУЛЬ 2. <i>Структура та зміст інноваційних освітніх технологій.</i> Тема 2.1.	Семинарське заняття / Face to face або <i>Online</i>	Презентація; методичні рекомендації; методичні матеріали, що забезпечують	№ 2;12;13; 14; 15; 16; 17; 18; 20; 21,22.	2 години. Завдання 1. Розробіть алгоритм використання педагогом на уроках (заняттях) проблемно-пошукового,	Від 1 до 8 балів	Згідно з розкладом (квітень)

	Інноваційні технології у загальній та вищій освіті		виконання самостійної роботи слухачів; наочність та засоби технічного забезпечення.		дослідницького, евристичного методів, проблемної ситуації на основі проблемного запитання, кейс-технології, аналізу ситуацій, методу «креативного поля» тощо. Завдання 2. Здійснить узагальнення правильності вирішення педагогічної проблеми, використовуючи інтерактивні методи. Завдання 3. Підготуйте презентацію власного або групового проекту розробки інноваційної педагогічної технології.		
Згідно з розкладом	МОДУЛЬ 2. Структура та зміст інноваційних освітніх технологій для дорослих. Тема 2.2. Специфіка застосування педагогічних технологій в освіті дорослих.	Практичне заняття / Face to face або <i>Online</i>	Презентація, методичні рекомендації; методичні матеріали, що забезпечують виконання самостійної роботи слухачів; наочність та засоби технічного забезпечення.	№ 1; 5; 6; 11; 12; 17; 18; 20; 21; 22.	2 години. Завдання 1. Виявіть специфіку андрагогічного та акмеологічного підходів до використання педагогічних технологій в освіті дорослих на прикладі професійної діяльності. Завдання 2. Оберіть деякі з відомих інноваційних педагогічних технологій та спробуйте спроектувати її у системі освіти дорослих. Завдання 3. Опишіть приклад використання у власній педагогічній діяльності форм і методів сучасних інноваційних технологій освіти дорослих.	Від 1 до 8 балів	Згідно з розкладом (квітень)
Згідно з розкладом	Підсумковий практикум	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації; методичні	№ 3; 4; 5; 8; 9; 12.	Завдання 1. Охарактеризуйте вимоги до якості суб'єкту сучасної технології.	1-10 балів	Згідно з розкладом (квітень)

		або <i>Online</i>	матеріали, що забезпечують виконання самостійної роботи слухачів; наочність та засоби технічного забезпечення.		<p>Завдання 2. Розробіть дискусію в контексті Вашого дослідження з використанням евристичного методу, який ще називають методом Сократа.</p> <p>Завдання 3. Розробіть алгоритм технології з використанням сучасних проблемних, активних та інтерактивних методів у контексті власного дослідно-експериментального дослідження.</p> <p>Завдання 4. Розробіть низку творчих завдань у контексті Вашого дослідження.</p>		
	Виконання індивідуального навчально-дослідницького завдання	Самостійна робота	Методичні матеріали, що забезпечують виконання самостійної роботи слухачів	Рекомендована, періодична література, електронні ресурси	Створення проекту педагогічної технології за напрямом освіти дорослих.	20 балів	Згідно з розкладом (квітень)

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: колоквиум, тестові та творчі завдання.

Форма контролю: **залік**.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою, складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається максимально 60 балів, і рейтингу з атестації (екзамен, залік) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні /семінарські заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і майбутнього доктора філософії на першому занятті.

Рівень знань оцінюється:

«відмінно» - здобувач дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, виконання завдань є правильним, творчим, демонструє знання матеріалу, проявляє активність і творчість у виконанні індивідуальних і колективних завдань;

«добре» - аспірант володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має тезаурус з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні завдань різного типу;

«задовільно»- здобувач дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, помилки виправляє за допомогою викладача; враховується наявність конспекту, тезаурусу з дисципліни, виконання різних завдань (дослідницьких, творчо-пошукових тощо) групових завдань;

«незадовільно з можливістю повторного складання» - аспірант дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, пасивно або негативно проявляє себе у виконанні завдань.

При визначенні рейтингу здобувача враховуються бали, які він отримує під час семінарських, практичних занять та за самостійну роботу. Бали за поточну освітню діяльність визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 12, що становить не більше 60 сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни. Бали за підсумками проведення заліку або іспиту визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 8, що становить не більше 40 балів сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Залікова робота	Сума
Модуль I		Модуль II		Індивідуальне завдання		
T1	T2	T3	T4		T5	
6	8	8	8	10	20	100

T1, T2 ... – теми модулів.

Примітка. Отримання 20 балів за індивідуальне завдання є необхідною умовою допуску здобувача до підсумкового семестрового контролю.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 - 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО - необхідна серйозна подальша робота	01-34

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Лук'янова Л.Б., Аніщенко О.В. Освіта дорослих: короткий термінологічний словник / Авт.-упор. Лук'янова Л.Б., Аніщенко О.В. – К.; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. – 108 с.
2. Майстер-клас в системі методичної роботи з педагогічними кадрами / А.І. Постельняк. – Кіровоград: Видавництво КОППО імені Василя Сухомлинського, 2009. – 68 с
3. Творчий розвиток особистості засобами мистецтва: навч.- метод. посіб. / Зязюн І.А., Філіпчук Г.Г., Отич О.М., Соломаха С.О., Вовк М.П., Сотська Г.І. та ін. – Чернівці: Зелена Буковина, 2011. – 280 с.
4. Учитель мистецьких дисциплін у дискурсі педагогічної майстерності: монографія / [І.А. Зязюн, Г.Г. Філіпчук, О.М. Отич та ін.; за наук. ред., передм. і післямова О.М. Отич]. – Бердянськ, 2013. – 340 с.
5. Огієнко О.І. Фасилітація у вимірах педагогічної дії // Психологічні та педагогічні проблеми педагогічної дії: зб. наук. праць: у 2-х ч. – Ч. І / за наук. ред. В.В. Рибалки, Е. О. Помиткіна. – Харків: НТУ «ХПІ», 2012. – С. 265.
6. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: [монографія] / авт. кол.: Лук'янова Л.Б., Сігаєва Л.Є., Аніщенко О.В. та ін. – К.: Пед. думка, 2012.– 420 с.
7. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: навч. посіб. / Авт.: О. М. Пехота, В. Д. Будак, А. М. Старева та ін.; За ред. І.А. Зязюна, О. М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2003. – 240 с.
8. Помиткін Е.О. Створення сприятливої емоційної атмосфери на уроці як чинник успішної професійної взаємодії учителя з учнем // Психологічні та педагогічні проблеми педагогічної дії: зб. наук. праць: у 2-х ч. – Ч. І / за наук. ред. В.В. Рибалки, Е.О. Помиткіна. – Харків: НТУ «ХПІ», 2012. – С. 318-319.
9. Соломаха С.О. Розвиток педагогічної майстерності викладачів музичного мистецтва та світової художньої культури: посіб. / Світлана Олександрівна Соломаха. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. – 158 с.
10. Технології професійної орієнтації населення в умовах ринку праці: монографія / Н.А. Побірченко, Н.І. Литвинова, В.В. Синявський, О.Л. Мерзлякова, Г.П. Татаурова, Є.В. Єгорова, І.Б. Марченко, А.М.Шевенко, В.В. Кобченко. – К.: Пед. думка, 2011. – 256 с.
11. Теорія і практика навчання дорослих в умовах формальної і неформальної освіти: монографія / М.П. Вовк, Л.Ю. Султанова, Н.О. Філіпчук та ін, передм.-д-ра пед. наук, проф., чл.-кор. НАПН України, Л.Б. Лук'янової. – К.: Талком, 2020. – 368 с.
12. Технології професійного розвитку педагогів в умовах формальної і неформальної освіти: практичний посібник / М.П. Вовк., Г.І. Сотська, Н.О. Філіпчук, Ю.В. Грищенко, С.О. Соломаха, Л.Ю. Султанова, Н.С. Гомеля. – К.: Талком, 2019. – 320 с.
13. Технології професійного розвитку педагогів: методичний poradnik / Упорядники: Тамара Михайлівна Сорочан, Марина Іванівна Скрипник; навч.- метод. посіб.; Держ. вищ. навч. закл. «Ун-т менедж. освіти». – К., 2016. – 231 с.
14. Федорчук В.М. Тренінг особистісного зростання: навч. посіб. / В.М. Федорчук – К.: Центр учб. л-ри, 2014. – 250 с.
15. Скрипник М.І. Інтерактивні технології в післядипломному навчанні: довідник / М.І. Скрипник; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». – К., 2013. – 232 с.
16. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 324 с.
17. Сучасні технології освіти дорослих : посіб. / авт. кол. : Л. Б. Лук'янова, О. В. Аніщенко, Л. Є. Сігаєва, С. В. Зінченко, О. В. Баніт, Н.І. Дорошенко. — Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. – 182 с.
18. Мухіна І. Що таке педагогічна майстерня? – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/method/1908/>

19. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник / Н.І. Мачинська, С.С. Стельмах. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. – 180 с.
20. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб.: реком. МОН України для студентів магістратури вищ. навч. закладів непедагогічного профілю. – Херсон, 2011. – 608 с.
21. Тренінгові технології навчання дорослих в умовах формальної і неформальної освіти: метод. рек. / [М.П. Вовк, Л.Ю. Султанова, С.О. Соломаха, С.В. Ходаківська]; Інститут педагогічної освіти і освіти імені Івана Зязюна. – Київ, 2019. – 109 с. <https://lib.iitta.gov.ua/718751/>
22. Технології підготовки педагогічного персоналу для роботи з дорослим населенням: практичний посібник / М.П. Вовк, С.О. Соломаха, Л.Ю. Султанова, Г.Г. Цветкова, О.І. Щербак, – К.: ШООД імені Івана Зязюна НАПН України, 2019. – 281 с.

Періодична література

- «Естетика і етика педагогічної дії»
- «Педагогічна майстерність як система мистецьких і професійних компетентностей»
- «Освіта дорослих: теорія, практика, досвід»
- «Порівняльна професійна педагогіка»

Інформаційні ресурси

- Електронна бібліотека ШООД [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ipood.com.ua/e-library/>
- Електронна бібліотека Національної академії педагогічних наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/>
- Національна бібліотека України ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.